

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001581

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-04-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бозоян Микола Амбарцумович

2. Mykola Bozoian

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія особистості: генеза, безпека, здоров'я

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: 7.060102 Правоохоронна діяльність

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 5136

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15, 15.01.79

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості розвитку соціальної зрілості майбутніх правоохоронців
2. Psychological characteristics of the development of social maturity in future law enforcement officers

Реферат:

1. Показано, що соціальна зрілість майбутнього правоохоронця включає різні види зрілості (особистісну, професійну, громадянську), як єдність особистісних, професійно значущих, громадянських якостей, що становлять ядро цілісного розвитку його особистості, та пов'язана із засвоєнням соціальних норм, системою конструктивних міжособистісних відносин, рефлексією, стресостійкістю, здатністю до прогнозування, спрямованістю на справу, самостійністю, соціальною та особистою відповідальністю. У структурі соціальної зрілості майбутніх правоохоронців виокремлено особистісно-комунікативну та професійно-поведінкову складові. Особистісно-комунікативна складова включає цілісне сприйняття світу, орієнтацію на самопізнання, глобальне самоставлення, самоактуалізацію (орієнтація у часі, ціннісні орієнтації та прийняття себе), мотиви та цінності самореалізації у суспільстві (мотиви досягнення, самореалізації у соціально

значущій діяльності, осмислення життя), соціальний інтелект, комунікативні та організаторські схильності, комунікативну соціальну компетентність (логічне мислення, емоційну зрілість, незалежність, самоконтроль) та комунікабельність. Професійно-поведінкова складова включає: професійне самовизначення, пов'язане з мотивами вибору професії та професійною готовністю (автономністю, поінформованістю, прийняттям рішень, плануванням та емоційним ставленням до професійної діяльності), а також морально-психологічну та інтелектуальну готовність до її здійснення, особливості довільної саморегуляції поведінки (моделювання, програмування, оцінку результатів, гнучкість та самостійність), загальну інтернальну локалізацію контролю та інтернальність у сфері досягнень. Визначено критерії соціальної зрілості майбутніх правоохоронців: особистісний, що дозволяє оцінити якості особистості майбутнього правоохоронця, необхідні для здійснення ним професійної діяльності; когнітивний, що відображає володіння знаннями, необхідними для виконання професійних функцій; діяльнісний, що виражає ступінь практичної готовності до професійної діяльності. Виявлено показники рівнів розвитку соціальної зрілості майбутніх правоохоронців: змістовний, який знаходить своє вираження у матеріальній та культурній підставі діяльності та проявляється в уявленнях про ціннісні орієнтації у сфері освіти та у професійній сфері; оцінний, який виражається через особливості прояву індивідуальності, особистої та соціальної активності; функціональний, що визначається мотивацією навчальної діяльності та професійного вибору і його самостійністю; наявністю уявлень щодо життєвої перспективи; ставленням до суспільно-політичних, соціально-культурних, економічних явищ і процесів. Показано, що оптимальний рівень соціальної зрілості майбутніх правоохоронців (71,9%) відрізняє сформований несуперечливий тип ціннісних орієнтацій на отримання ґрунтовної професійної підготовки, розвиток інтелектуальних здібностей, реалістичність життєвих перспектив та самостійність у прийнятті рішень, висока готовність до майбутньої професійної діяльності, незалежність від зовнішніх впливів, високий рівень самоорганізації, самоконтролю, самовизначення, ініціативності, соціальної активності та відповідальності; наявність сталого інтересу до процесів і явищ, що відбуваються у різних сферах суспільства. Допустимий рівень соціальної зрілості майбутніх правоохоронців (20,7%) відрізняє домінування мотивів престижу та добробуту, що взаємопов'язано зі структурою їх ціннісних орієнтацій; невизначеність чи суперечливість життєвого вибору; знижений рівень самоконтролю та готовності до майбутньої професійної діяльності; нестабільний рівень відповідальності та ініціативи. Критичний рівень соціальної зрілості майбутніх правоохоронців (7,4%) відрізняє відсутність інтересу до навчання при домінуванні мотивів обов'язку та уникнення неприємностей; спрямованість інтересів на інші (позаосвітні) сфери життєдіяльності, низький рівень самоорганізації, самоконтролю, відповідальності та соціальної активності; низька зацікавленість до суспільних подій. Теоретичним підґрунтям для розробки концептуальних основ розвитку соціальної зрілості майбутніх правоохоронців виступили системний, суб'єктно-діяльнісний, контекстно-компетентнісний, аксіологічний, культурологічний, акмеологічний підходи, теорія особистісно-розвивального психолого-педагогічного процесу та методологічні положення психологічного супроводу цього процесу. Запропонована концепція була взята за основу розробки моделі розвитку соціальної зрілості майбутніх правоохоронців, яка передбачала актуалізацію та активізацію потенціалу професійно-спрямованої діяльності з метою розвитку соціальної зрілості майбутніх правоохоронців та розглядалася як інтегративна єдність цілей, завдань, принципів, структурно-змістовних компонентів, психолого-педагогічних умов, технологій, алгоритмічних етапів, показників оцінки результатів. Для реалізації моделі було побудовано психологічну програму розвитку соціальної зрілості

2. It is shown that the social maturity of the future law enforcement officer includes various types of maturity (personal, professional, civic), as a unity of personal, professionally significant, civic qualities that form the core of the integral development of his personality, and is associated with the assimilation of social norms, a system of constructive interpersonal relationships, reflection, stress resistance, forecasting ability, business orientation, independence, social and personal responsibility. In the structure of social maturity of future law enforcement officers, personal-communicative and professional-behavioural components are distinguished. It is shown that the personal-communicative component includes a holistic perception of the world, orientation towards self-knowledge, a global self-attitude, self-realisation (orientation in time, value orientations and self-acceptance),

motives and values of self-realisation in society (achievement motives, self-realisation in socially significant activities, meaning of life), social intelligence, communicative and organisational tendencies, communicative social competence (logical thinking, emotional maturity, independence, self-control) and sociability. Criteria for the social maturity of future law enforcement officers were defined: personal, allowing to evaluate the personality traits of the future law enforcement officer necessary for the performance of his professional activity; cognitive, reflecting the possession of knowledge necessary for the performance of professional functions; activity, expressing the degree of practical readiness for professional activity. Taking into account the structural components of social maturity and its criteria, a model of the system of basic qualities inherent in the socially mature personality of the future police officer is proposed. These include independence of action, ability to cooperate, independence of judgement, emotional stability, ecological perspective, ability to self-development, self-realisation, intellectual development, social, civic activity, high moral position and responsibility. Indicators for the developmental stages of social maturity of future law enforcement officers were determined: meaningful, which is expressed in the material and cultural basis of activity and manifests itself in ideas about value orientations in the field of education and in the professional sphere; evaluative, which is expressed in the specifics of the manifestation of individuality, personal and social activity; functional, which is determined by the motivation of educational activity and career choice and their independence; the presence of ideas about life prospects; attitude to socio-political, socio-cultural and economic phenomena and processes. It turns out that the optimal level of social maturity of future law enforcement officers (71.9%) is characterised by the pronounced, non-controversial value orientations in terms of thorough professional training, the development of intellectual skills, realistic life prospects and independence in decision-making, a high level of readiness for future professional activities, independence from external influences, a high degree of self-organisation, self-control, self-determination, initiative, social activity and responsibility, as well as the presence of a constant interest in processes and phenomena occurring in various areas of society. The acceptable level of social maturity of future law enforcement officers (20.7%) is characterised by the dominance of prestige and prosperity motives related to the structure of their value orientations; uncertainty or inconsistency of life choices; lower level of self-control and readiness for future professional activity; unstable level of responsibility and initiative. The critical level of social maturity of future law enforcement officers (7.4%) is characterised by a lack of interest in learning, while the motives of duty and avoidance of trouble dominate; focus of interests on other (educationally distant) areas of life, low level of self-organisation, self-control, responsibility and social activity; low interest in social events. A psychological programme to develop the social maturity of future law enforcement officers was developed as part of their professional training and its effectiveness evaluated. Systemic, subjective-active, context-competent

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Бозоян М.А., Кононенко О.І., Царенок Л.Б., Коваленко В.О. Смысловиттєві орієнтації та резильєнтність особистості як її ресурсні характеристики у сучасному соціумі. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2021. № 3 (56). Т. 1. С. 122-133 (особистий внесок автора полягає у розкритті взаємозв'язку соціальної зрілості зі смысловиттєвими орієнтаціями та резильєнтністю особистості).

- 2. Бозоян М.А., Блискун О.О. Психологічні особливості розвитку соціальної зрілості майбутніх правоохоронців в процесі реінтеграції. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2021. № 3 (56). Т. 3. С. 35–44 (особистий внесок автора полягає у визначенні психологічних особливостей розвитку соціальної зрілості майбутніх правоохоронців).
- 3. Popovych I., Zavatska N., Bozoyan M., Blyskun O., Vorobel M., Klenina K. Investigación de las orientaciones valorativas de los participantes del bullying en el espacio educativo. Revista de Investigación (Apuntes Universitarios). 2022. Vol. 12. Núm 2. P. 1-16 (Web of Science Core Collection) (особистий внесок автора полягає у дослідженні специфіки ціннісних орієнтацій особистості в освітньому просторі).
- 4. Бозоян М.А., Каламайко Д.Ю. Соціально-психологічний тренінг у формуванні комунікативних компетенцій професіоналізму у майбутніх фахівців правоохоронної діяльності. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2022. № 1 (57). Т. 1. С. 14–27 (особистий внесок автора полягає у розкритті ролі комунікативних компетенцій професіоналізму у розвитку соціальної зрілості майбутніх правоохоронців).
- 5. Лосієвська О.Г., Бозоян М.А., Завацька Н.Є., Каламайко Д.Ю., Тоба М.В. Інноваційні аспекти у формуванні комунікативних компетенцій професіоналізму майбутніх фахівців правоохоронної галузі. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2022. № 1 (57). Т. 2. С. 40–48 (особистий внесок автора полягає у визначенні специфіки формування комунікативних компетенцій професіоналізму майбутніх правоохоронців).
- 6. Омелянюк С.М., Бозоян М.А., Голенач Я.О., Гетта А.Ю., Ворошилова В.Ю. Дискурсивні характеристики соціальних мереж та їх вплив на соціальну зрілість молоді. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2022. № 3 (59). С. 73–82 (особистий внесок автора полягає у з'ясуванні впливу соціальних мереж на соціальну зрілість молоді).
- 7. Bozoyan M.A. Scientific and theoretical basis of forming the social maturity of future law officers. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2023. № 3 (62). Т. 2. С. 173–186.
- 8. Ковальчук З.Я., Бозоян М.А. Вплив особистісних властивостей на розвиток емоційної стійкості фахівців силових структур. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна: зб. наук. праць. Львів: ЛьвДУВС, 2023. Вип. 2. С. 32–40 (особистий внесок автора полягає у визначенні особливостей емоційної стійкості в структурі соціальної зрілості фахівців-правоохоронців).
- 9. Бозоян М.А. Система соціально-психологічного забезпечення процесу професіогенезу майбутніх правоохоронців. Стан та перспективи розвитку педагогіки та психології в Україні та світі: зб. наук. статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3–4 вересня 2021 р.). К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2021. С. 84–86.
- 10. Бозоян М.А. Психологічні проблеми соціалізації молоді в умовах глобалізації культури. Література, психологія, педагогіка у ракурсах взаємодії: зб. наук. статей за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Бахмут, 04 листопада 2021 р.). Бахмут: ГПМ ДВНЗ «ДДПУ», 2021. С. 26–30.
- 11. Бозоян М.А. Формування соціальних компетенцій та соціальної зрілості особистості майбутнього правоохоронця. Сучасні проблеми гуманітарної науки і практики: філософський, психологічний та соціальний виміри: зб. наук. статей за матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Северодонецьк, 27–28 грудня 2021 р.). К.: ПВТП «LAT&K», 2021. Ч. II. С. 9–11.
- 12. Бозоян М.А. Структурно-феноменологічні характеристики психоемоційного здоров'я майбутніх правоохоронців. Актуальні питання здоров'язбереження людини у координатах сучасних парадигм: зб. наук. статей за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Северодонецьк, 29–30

грудня 2021 р.). К.: ПВТП «LAT&K», 2021. С. 17-19.

- 13. Бозоян М.А. Результативно-змістовні параметри особистісно-професійної адаптації майбутніх правоохоронців. Особистість у кризових умовах сучасності: психологічні виклики: зб. наук. статей за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 03 березня 2023 р.). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. С. 27-31.
- 14. Бозоян М.А. Formation of social maturity of law enforcement officers at the stage of professional training. Стрес в житті сучасної особистості: надбання та втрати: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнського наукового круглого столу (м. Київ, 16 травня 2023 р.) / за ред. С.Д. Максименка, В.В. Турбан. К.: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. С. 6-8.
- 15. Бозоян М.А., Блискун О.О. Психологічні умови формування соціальної компетентності майбутніх правоохоронців. Майбутній науковець – 2023: зб. наук. статей за матеріалами XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 1 грудня 2023 р.). К.: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. С. 166-168 (особистий внесок автора полягає у розкритті умов формування соціальної компетентності майбутніх правоохоронців).
- 16. Vozoyan M.A. Formation process the social maturity of future law officers. Сучасні проблеми гуманітарної науки і практики: філософський, психологічний та соціальний виміри: зб. наук. статей за матеріалами IX Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 26-27 грудня 2023 р.). К.: ПВТП «LAT&K», 2023. С. 357-360.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Завацька Наталія Євгенівна

2. Nataliia Y. Zavatska

Кваліфікація: д.психол.н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8148-0998

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, буд. 17, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дучимінська Тамара Іванівна
2. Tamara I. Duchyminska

Кваліфікація: к. психол. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3352-3188

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бочелюк Віталій Йосипович
2. Vitaly I. Bocheluk

Кваліфікація: д.психол.н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8727-3818

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія" Запорізької обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 22133718

Місцезнаходження: вул. Наукового містечка, буд. 59, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69017, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пілецька Любомира Сидорівна

2. Lyubomyra S. Piletska

Кваліфікація: д.психол.н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4011-6433

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мудрик Алла Богданівна

2. ALLA B. MUDRYK

Кваліфікація: к.психол.н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0753-1536

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Засекіна Лариса Володимирівна

2. Larysa V. Zasyekina

Кваліфікація: д.психол.н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8456-0774

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Журавльова Олена Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Журавльова Олена Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ліповська-Маковецька Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна